

iaan@nanoq.gl

Inerisaanermut Ingerlatsivik
Forvaltningen for Udvikling
Mølgårdip Aqq. 4
Postboks 1023 - 3952 Ilulissat

ULLOQ/ DATO
01.05.2023

ALL. NR./ BREV NR.
2023-016

JOURNALNR:
EMRJ

Hørings svar fra dagtilbudsområdet i Avannaata Kommunia vedr. FORSLAG til Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen

Bemærkninger til indledning i forslaget om ny lov:

Forslaget til ny lov for Dagtilbud er som helhed udmærket med de ændringer, som der er foretaget i forhold til den nuværende lov for Dagtilbud, men vi har forslag til ændringer som kan læses under de enkelte bestemmelser.

Den nye lov er blevet mere fleksibel, og indeholder nogle af de ønsker og behov, som vi fra Avannaata Kommunia fremkom med på spørgeskema i efteråret 2022.

Opdatering af loven for dagtilbud havde fra vores side været optimal, hvis vi kunne have deltaget i arbejdsgrupper, som blev lovet i efteråret 2022, da vi under det tidligere departement IKIIN deltog i et meget udbytterigt lovstofsamarbejde med jurister og relevante parter fra samtlige kommuner og departementet. Vores høringssvar til Forslag til ny lov for dagtilbud er i det følgende formuleret i henhold til bestemmelser eller kapitler:

Bemærkninger til bestemmelser eller kapitler i forslaget til ny lov:

§ 2: Anvendelsesområde: Erstatning af barnets tarv med barnets bedste er fin for at opnå bedre forståelse for alle, og er et mere nutidigt udtryk

§ 4 stk. 3: Samarbejde om det enkelte barn: Naalakkersuisut har fastsat regler for samarbejdsteams i "Selvstyrets bekendtgørelse nr. 36 af 24.9.2020 om etablering og indretning af daginstitutioner samt oprettelse af samarbejdsteams"

– **Forslag til ny formulering:** Naalakkersuisut har fastsat regler for samarbejdsteams i Selvstyrets bekendtgørelse .....

Kapitel 2: Pladshenvisning og Venteliste: Det er godkendt fra vores side at prioriteringsregler for pladshenvisning og oprettelse af venteliste nu er under kommunalt ansvar ud fra de lokale behov

§ 10: Forklaringen i BEMÆRKNINGERNE vedr. pædagogisk uddannet personale er forkert. Barnehjælperuddannelsen er udgået for mange år siden, og de sidste er gået på pension og uddannelsestypen skal derfor slettes. Socialassistent uddannelsen skal medtages, da det er en ny uddannelsestype og en 1 årig uddannelse. Inden for videregående uddannelser er omsorgspædagog- og børnehavepædagoguddannelserne ophørt i begyndelsen af 1980'erne, og skal slettes

§ 11 stk.3: Normering i daginstitutioner: Det er positivt at det nu er mulighed at kunne dispensere fra normeringstallene i stk. 2, og vi kan derfor konstatere, at der er taget højde for vores ønske fra Avannaata Kommunia om behov for nedsættelse af børneantallet, når der er børn med særlige behov, som kræver ekstra stimulering og pasning på en stue

§ 12 stk. 3: Fysiske krav til daginstitutioner: Naalakkersuisut har fastsat regler for etablering og indretning af daginstitutioner i "Selvstyrets bekendtgørelse nr. 36 af 24.9.2020 om etablering og indretning af daginstitutioner samt oprettelse af samarbejdsteams"

– **Forslag til ny formulering:** Naalakkersuisut har fastsat regler for etablering og indretning af daginstitutioner i "Selvstyrets bekendtgørelse .....

§ 18 stk.1: Børnemappe: Fint med både fysisk og digital udfyldelse af Børnemappen, da dagplejere kun kan udfylde Børnemappen fysisk i papirform.
Vedr. selve indholdet af Børnemappen er den nuværende digitale form ikke anvendelig, da der er indsat trivselsvurdering fra TOPI systemet, som bruges til udviklingsbeskrivelse / trivselsvurdering 2 x pr. år.
Børnemappen skal efter vores ønske kun indeholde stamdata om barnet såsom: Grundlæggende oplysninger om barnet + barnets helbred og vigtige oplysninger + barnets familie + barnets livssituation.
Den digitale udgave af Børnemappen skal tilbage til den oprindelig form, da personalet ikke både skal udføre trivselsvurdering i Børnemappen og de obligatoriske udviklingsbeskrivelser / trivselsvurderinger 2 x pr år.
Vi skal arbejde frem mod, at personalet har så meget tid som muligt sammen med børnene

§ 19 stk. 2: Daginstitutionens leder: "Indgår i personalenormeringen, når denne friholdes fra varetagelse af administrative opgaver". Lederen indgår altid i personalenormeringen uanset om lederen er uden for stuen eller på stuen. Personalenormeringen er det samlede antal af ansatte i en daginstitution

- **Skal rettes til:** Daginstitutionens leder indgår i stue normeringen, når denne friholdes for varetagelsen af administrative opgaver

§ 22 Forældrebestyrelse: Fint med ny betegnelse med Forældrebestyrelse, da forståelsen for at Brugerforsamling både består af faktiske forsørgere og personalet tit er blevet misforstået. Desuden ok med at opgaverne er formindsket for forældrebestyrelsen

§ 31: Trivselsvurdering: Obligatorisk trivselsvurdering foretages allerede efter § 14.

Udviklingsbeskrivelse og trivselsvurdering indeholder de samme vurderingsområder vedr. et barn. Personalet har ikke tid til at udfylde alle disse forskellige vurderinger af et barn: Børnemappe, udviklingsbeskrivelser, trivselsvurderinger, screeninger ved 3 års alderen og 5 års alderen.

Det var netop dette område, som vi ønskede at få debatteret med alle involverede parter, for at vi kunne formindske alle disse vurderinger af et barn.

Vi har i forvejen stor mangel på faglært personale i de nordlige byer og bygder, og desuden har vi i disse år meget svært ved at få vikarer under fravær af fastansatte i alle dagtilbud. Vi risikerer at miste meget faglært personale, når der er så mange krav til antal vurderinger af børn i alle former for dagtilbud.

Trivselsvurdering efter § 31 er et yderligere tiltag som er unødvendigt, da trivselsvurdering allerede foretages efter § 14, og betydningen af udviklingsbeskrivelse og trivselsvurdering er den samme.

Vi har i 2021 startet med en digital trivselsvurdering TOPI af børn i Avannaata Kommunia 2 x pr år og den trivselsvurdering erstatter den tidligere udviklingsbeskrivelse i papirform.

Vores personale skal ikke udføre begge dele, da de har samme indhold.

§ 39 stk.2: Tilsyn: Naalakkersuisut har fastsat regler i "Selvstyrets bekendtgørelse nr. 35 af 24.9.2020 om kommunalbestyrelsens almindelige og pædagogiske tilsyn med kommunale daginstitutioner"

- **Forslag til ny formulering:** Naalakkersuisut har fastsat regler om almindelige og pædagogiske tilsyn i Selvstyrets bekendtgørelse .....

§ 42 stk. 3: Finansiering: Naalakkersuisut har fastsat regler i "Selvstyrets bekendtgørelse nr.3 af 4. februar 2011 om takstbetaling for pædagogisk udviklende kommunale dagtilbud til børn i førskolealderen"

– **Forslag til ny formulering:** Naalakkersuisut har fastsat regler om takstbetaling i Selvstyrets bekendtgørelse .....

Inussiarnersumik inuulluaqquillunga | Med venlig hilsen

Else Marie Ravnshøj Johansen

Ulluunerani neqeroorutinut fagchef-i

Fagchef for Dagtilbud

Tlf. (+299) 38 77 42

rie@avannaata.gl

Nuuk d. 4. maj 2023

Høringsvar vedr. forslag til Inatsisartutlov xx af xx.xx 2023 om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen

Rådet for Menneskerettigheder (IPS) har modtaget høringen om ændring af Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte d. 31. marts 2023 og har følgende bemærkninger:

IPS finder forslaget særdeles positivt, og anerkender intensionen om at sikre børn den bedst mulige start på livet. Udgangspunktet i FN's konvention om barnets rettigheder er ligeledes anerkendelsesværdigt.

Generelle bemærkninger

Et udtalt fokus på tidlig indsats, tidlig opsporing og eventuel diagnosticering er i høj grad en varetægelse af barnets tarv, ligesom det på sigt vil komme vores samfund til gode. IPS bemærker at det vil være formålstjenligt at samtænke en eventuel udredning med andre sociale indsatser.

Idet lovforslaget lempes på kravene til faglært personale, vil det være hensigtsmæssigt at sikre en koordineret indsats for at klæde ufaglært personale på til opgaven.

At sikre kontinuerlig opfølgning på det enkelte barn via børnemapper, enten digitalt eller fysisk, er potentielt et rigtig godt værktøj til at sikre barnets tarv. Man kan eventuelt undersøge hvorvidt disse børnemapper på større eller mindre omfang kan interagere med det digitale system i socialvæsenet, således at der sikres et helhedsperspektiv omkring eventuelle indsatser for barnet.

Lovforslagets mulighed for at udvikle og oprette forsøgsordninger, særligt alternative muligheder for børn i de mindre bosteder, er ligeledes særdeles positivt.

Øvrige bemærkninger

IPS finder lovforslagets formål særdeles konstruktivt jf. § 1. Naalakkersuisut kan overveje at udvikle materiale til brug og inspiration for personale på førskoleområdet, der fremmer den ønskede stimulering og udvikling af barnet. Dermed kan eventuelt ufaglært personale få bedre forudsætninger for at møde børnenes behov og aktivere dem på en udviklende måde.

Til §25, stk. 2 foreslår IPS at også dagplejere forpligtes til at udarbejde en pædagogisk plan, eventuelt med kortere intervaller end en daginstitution, med henblik på at sikre udviklende aktiviteter for disse børn også. Igen kan det nævnes at let-tilgængeligt materiale til at stimulere førskolebørn kan være en koordineret måde at støtte op om indsatsen på, så det ikke hviler på den enkelte dagplejer at finde på alle aktiviteter.

IPS bemærker til § 32 at også her er det vigtigt at Naalakkersuisut har forholdt sig til hvorledes der sikres lige adgang til pædagogisk-psykologisk rådgivning for alle børn, henset til at der fra kommune til kommune kan være stor forskel på rekrutteringsmuligheder efter de rette faglige kompetencer.

Statistiske oplysninger er generelt en mangelvare på mange områder, og IPS mener at det er et nyttigt fokus at indsamle data jf. § 37. IPS opfordrer dog til at man generelt er

mere specifik med hvilken data der bør indsamles og til hvilket formål. Det er endvidere relevant at forholde sig til hvem der kan få adgang til centrale data, eksempelvis MIO, Tilioq, IPS mv.

Som nævnt mener IPS også, at børnemappen kan blive et nyttigt værktøj i tidlig og kontinuerlig opsporing af barnets trivsel og udvikling jf. §38. Til stk. 4 foreslår IPS at der udvikles en skabelon og vejledning, der sikrer en ensartet brug, og som indeholder målbare succeskriterier, med henblik på at sikre alle børn lige mulighed.

Til § 42 stk. 3 vil IPS påpege, at det ikke nødvendigvis er i barnets tarv, at barnet udmeldes af daginstitutionspladsen, såfremt der forekommer restancer. IPS opfordrer til at søge en løsning i forbindelse med restancer, der ikke udsætter barnets trivsel for risiko.

På vegne af Rådet

Qivioq Løvstrøm
Forkvinde

Departementet for Børn, Unge og Familier,
iian@nanoq.gl

28. april 2023

Vedrørende høring af forslag til Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen (Nanoq - ID nr.: 22843187)

Forvaltning for Børn og Skole takker for muligheden for at kunne afgive høringssvar.

Som det fremhæves i forslaget, har der været afholdt et miniseminar i september 2022 med deltagelse af fagfolk fra kommunerne og Selvstyret.

Igangværende høringsproces er imidlertid første gang Kommuneqarfik Sermersooq modtager skriftligt materiale til gennemgang og får indblik i forslagets konkrete omfang.

Det er derfor Kommuneqarfik Sermersooqs forhåbning, at Departement for Børn, Unge og Familier vil tage godt i mod nærværende høringssvar og anvende det aktivt i den endelige udarbejdelse af forslaget.

Herunder gennemgås hovedpunkterne i lovforslaget.

Barnets bedste:

Forvaltningen er enige i, at en erstatning af udtrykket *barnets bedste* med *barnets tarv* er mere tidssvarende.

Børn med særlige behov:

Forvaltningen ser positivt på, at det gøres klart, hvad der menes med *børn med særlige behov*.

Venteliste:

Forvaltningen ser positivt på, at ventelisten fremover udlægges til den enkelte kommunalbestyrelse. Det giver mulighed for en mere fleksibel tilgang, hvor der også er mulighed for at prioritere forskelligt mellem byerne internt i kommunen.

Børnemappen:

Forvaltningen ser positivt på, at lovforslaget omfatter muligheden for at digitalisere Børnemappen, da dette er et ønske fremover i Kommuneqarfik Sermersooq. Med en digitalisering af Børnemappen vil det blive lettere og mere sikkert at videregive relevante informationer om barnet i overgangene mellem institutionerne.

Personalenormering:

Forslaget i forhold til en ændring af personalenormeringen i daginstitutionen, såfremt dagtilbudslederen skal indgå i normeringen, ses fra forvaltningens side som en forringelse i

forhold til den gældende lovgivning.

Der stilles forslag om at dagtilbudslederen skal kunne indgå i normeringen, hvis denne friholdes fra de administrative opgaver. Dette forslag er blevet vendt med dagtilbudsledere i Kommuneqarfik Sermersooq og der var ikke nogen, der så det som en god eller "hybrid" løsning, som forslaget ellers lægger op til.

Forslaget forstås som, at det administrative arbejde i den forbindelse skal udføres af andre og forskellige ansatte i institutionen og ikke af en ekstra ansat kontormedhjælper. Dette ud fra at forslaget ikke har nogen økonomiske konsekvenser. Hvis dette er korrekt forstået, vil der uundgåeligt ophobe sig en administrativ byrde, da ikke alle opgaver på kontoret kan udføres af forskelligt pædagogisk faglært og ufaglært personale. Kontorarbejdet kræver kontinuitet, kompetencer og overblik, dette har stuepersonalet ikke mulighed for at tilføre arbejdet.

Formuleringen i paragraf 19 er svær at forstå: *"Den ansættende myndighed kan dog ikke friholde daginstitutionens leder fra varetagelse af administrative opgaver i tilfælde af, at den ansættende myndighed har dispenseret fra kravet om pædagogisk uddannelse"*.

Betyder det, at hvis man ikke er socialpædagog, så kan man ikke indgå i normeringen på stuerne? Og hvad er formålet med denne opdeling?

Yderligere forslås det i afsnittet om personalenormering, at der kan gives dispensation af kommunalbestyrelsen fra kravet om minimum 1 pædagog, 1 pædagogisk uddannet og 1 medhjælper på de enkelte stuer ud fra en konkret vurdering. Forvaltningen ser dette forslag som en forringelse i forhold til den gældende lovgivning, hvis det giver institutionen en varig dispensation til ikke at ansætte socialpædagoger. Forvaltningen ser det dog som en god mulighed, hvis der kan ansættes fx en lærer i stillingen eller tilsvarende stillingsniveau. Der påpeges, at den grønlandske og danske version af forslaget ikke stemmer overens på dette punkt.

I paragraf 21 stk. 3 er der, i nuværende såvel som i forslaget, anført, at der i daginstitutionens åbningstid skal være mindst 2 ansatte pr. børnegruppe og altid mindst 1 pædagog i daginstitutionen. Det kan derfor tolkes som, at den reelle minimumsnormering er 2 personaler pr. børnegruppe og ikke 3, som der står under stk. 1. Forvaltningen ønsker, at det skal gøres helt klart, hvad der er minimumskravet, så det er tydeligt hvor meget personale, der skal være til stede i daginstitutionen for at opfylde lovgivningen.

Forvaltningen tolker det for nuværende, som at personalet aldrig må være alene med børnene på stuen.

Ansættelse af kommunal daginstitutionsleder:

Forvaltningen bakker op om forslaget med at flytte kompetencerne til ansættelse af daginstitutionslederen til kommunalbestyrelsen alene.

Under *Hovedpunkter i lovforslaget* står der, at forslaget omfatter en lempelse af daginstitutionslederens uddannelsesmæssige baggrund. Paragraf 20 er dog en direkte

videreførelse af paragraf 19, så forvaltningen forstår ikke, hvor ændringen står beskrevet i lovgivningen?

Forvaltningen vil dog gerne understrege vigtigheden af, at lederen er pædagoguddannet, da dette danner et grundlag for arbejdet i en daginstitution og en fælles forståelse på tværs af institutionen og mellem lederne i kommunen. Forvaltningen anerkender den rekrutteringsmæssige udfordring og anser det som nødvendigt at åbne op for andre grupper herunder bl.a. lærer, så længe socialpædagoger har første prioritet.

Forældrebestyrelser

Der er tvivl om formuleringen af dette forslag. Menes der, at forældrebestyrelsen skal erstatte brugersamlingerne eller ad hoc grupperne?

Forvaltningen bakker op om et forslag, hvor forældrebestyrelser kan erstatte de nuværende ad hoc grupper, men mener stadig der bør gennemføres brugersamlinger/forældremøder, da dette er med til at sikre et godt forældresamarbejde, som forvaltningen ser som et af de vigtigste parametre for, at børnene kan trives og være trygge i institutionen.

Der savnes desuden en beskrivelse og definition af hvordan forældre vælges til en forældrebestyrelse og hvor mange personer, der kan sidde i sådan en gruppe.

Godkendelse af dagplejere og dagplejehjem:

Der bakkes op om forslaget.

Tilsyn:

Der bakkes op om forslaget om, at minimumstilsynet med kommunale dagplejere nedsættes til mindst 3 gange årligt. I de tilfælde der er tale om dagplejere, som er samlet i et fælles hus bestemt af kommunalbestyrelsen (dagplejeordninger), i henhold til paragraf 24, foreslås der, at der føres tilsyn som i daginstitutionerne.

Øvrige overskrifter og kommentarer

Anvendelsesområde

I paragraf 3 står der, at det påhviler kommunalbestyrelsen *at sikre dagtilbud til alle børn*. Det bør præciseres, at der altid vil være en venteliste med børn opskrevet. Dels fordi man som forældre kan skrive sit barn på venteliste, før det har et reelt behov og dels fordi, der bør være et acceptabelt antal børn på venteliste, så vi ikke risikerer at stå med tomme pladser i institutionerne, fordi der er mindre udsving i børnetallet.

Under paragraf 3 stk. 4 bør sætningen *sociale vanskeligheder* erstattes med *sociale udfordringer*, da dette i højere grad afspejler, at det ikke kun er barnet men også miljøet omkring barnet, der ses på.

Samarbejde om det enkelte barn

Forvaltningen finder det problematisk, at afsnittet fokuserer meget ensidigt på diagnosticeringen. Det bør ikke nødvendigvis være målet med en tidlig indsats.

MISI stiller ikke diagnoser. MISI's arbejde er at have fokus på en tidlig pædagogisk indsats

omkring barnet. Det er oplevelsen, at dette ofte kan afhjælpe størstedelen af de udfordringer, barnet måtte opleve.

Forvaltningen mener, at det er vigtigt med tidlig opsporing, men understreger, at der også på nuværende tidspunkt oprettes en handleplan for barnet med særlige udfordringer i et samarbejde mellem den pædagogiske leder og stuemedarbejderne, som kender barnet og dets forældre.

Her kan henvises til, at der på skoleområdet er lavet en *"bekendtgørelse for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand*. Hertil har Uddannelsesstyrelsen udarbejdet *"Vejledning om bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen"*. I denne står der, hvilken overvejelser skolen skal gøre sig inden og i forbindelse med indstilling til pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Der savnes ydermere en forventningsafstemning ift. hvem der skal være "tovholder" på de foreslåede *samarbejdsteams*?

Derudover er det uheldigt, at dysleksi beskrives som eksempel under bemærkninger til paragraf 4, da der ikke kan diagnosticeres for dysleksi i Grønland. I Danmark findes der ordblindetest, men der tester man først fra 3. klasse og op. Da lovgivningen omhandler børn i alderen 0-6 år er det ikke relevant at bruge denne diagnose som eksempel.

Screening og tidlig indsats:

I paragraf 30 lægges der op til en fortsættelse af de nuværende screeningsmetoder og barnet omtales som at skulle være "skoleparat". Der savnes en definition af begrebet "skoleparat".

Der lægges et stort ansvar over på barnet ved at benytte dette begreb og de screeningsmetoder, som bruges i dag. De fokuserer ensidigt på selve barnet og hvilke kvalifikationer det kræver for at kunne starte i skole og AKO. Barnet gøres i ordlyden ansvarlig for en succesfuld overgang og opstart i en ny institution samtidig med, at screeningerne ligeledes kun fokuserer på barnets evner og "mangler".

Forvaltningen savner en mere tidssvarende tilgang, hvor institutionerne og personalet ligeledes holdes ansvarlige for at skabe den bedst mulige overgang for børnene. Dette kalder forvaltningen "børneparate institutioner".

I forhold til paragraf 31, som er ny, savnes der ligeledes en definition af begrebet *trivselsvurdering*. Hvad vil det sige? Og hvordan skal den udføres?

Et forslag kunne være, at der er tre steps: 1. trivselsamtale, 2. trivselsevaluering og 3. trivselsvurdering. På den måde bliver der en dialog og vidensdeling ift. en tidlig indsats omkring barnet. Det er ikke selve vurderingen, der er det vigtigste i den forbindelse.

Pladshenvisning:

I paragraf 6 stk. 2 står der, at kommunalbestyrelsen *kan* henvise 2-årige børn til børnehave.

Forvaltningen ønsker at understrege, at det er vigtigt, at der laves en grundig vurdering af det enkelte barns fysiske og psykiske status inden man beslutter at rykke det til børnehave, hvis dette kun er 2 år. Dette skal ske i samarbejde med forældrene. Ud fra et pædagogisk perspektiv er de færreste børn klar til børnehave, hvis de kun er 2 år. Ydermere kan det være svært for et 2-årigt barn at indgå i et fysisk og psykisk miljø med 4-5-årige.

Pædagogisk-psykologisk rådgivning:

Ved at medtage de *faktiske forsørgere* betyder det så, at det ikke længere er nødvendigt for MISI at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaverne? Det står uklart for forvaltningen i forslaget.

Børn der ikke er i "systemet"

Det står ikke klart i forslaget, hvem der er ansvarlig for at følge op på de børn, der ikke går i daginstitution eller dagplejer. Hvem følger op på de børn og deres trivsel?

Med venlig hilsen

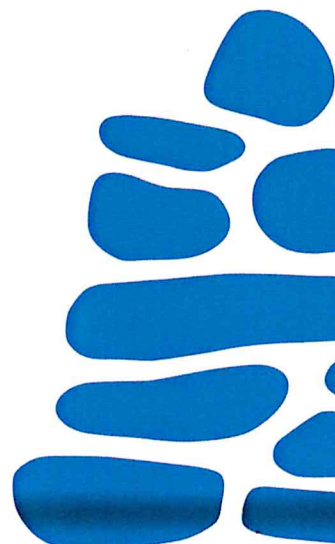
Lone Nukaaraq Møller

Direktør

Forvaltning for Børn og Skole

lnm@sermersooq.gl

Tlf. direkte +299 36 73 01

Departementet for Børn, Unge og Familier

Sendt til iian@nanog.gl

Høring vedrørende Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2023 om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen

Kommune Qeqertalik
Allattoqarfik
Sekretariat
Niels Egedsplads 1
Postboks 220 – 3950 Aasiaat

ULLOQ/ DATO
27.04.2023

Kommune Qeqertalik skal hermed vende tilbage med kommentarer til høring af 31. marts 2023 vedrørende forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2023 om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen

Til §14 stk. 1, 2 og 3, samt §31:

Kommunen Qeqertalik henleder opmærksomheden på, at der ikke er nogle forskrifter for indholdet af eller krav til udviklingsbeskrivelser udover, at dette forekommer 2 gange årligt. Kommunen anser det for uhensigtsmæssigt, at der kan være store tolkningsmæssige forskelle på, hvad god trivsel er, alt efter egen baggrund og erfaringer samt børnesyn. Kommune Qeqertalik indstiller til en sikring af en reel trivselsvurdering ud fra objektive kriterier og fælles retningslinjer for hvordan trivsel og sund udvikling kan og bør evalueres. Dette vil sikre kvalitetskrav ved lovgivning, og give barnet mulighed for objektivt definerede optimale udviklingsrammer.

Til §25 stk. 3:

Kommunen Qeqertalik bemærker, at der ikke er foreskrevet krav til ansøgere, når der er gået mere end 10 år efter sædelighedsforbrydelser eller 5 år efter personfarlig kriminalitet. På denne måde risikeres, at voksne, der tidligere har begået sædelighedsforbrydelser eller personfarlig kriminalitet for over 10 år siden kan indstilles og godkendes til at være dagplejere - også uden at have modtaget nogen form for behandling eller lignende. Dette skal ses i sammenhæng med det "Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland"s initiativ 11, 12, 13 og 15. Samt ønske om at der er krav om initiativ 16 efter dom for potentielle dagplejere.

Til §32:

Kommunen Qeqertalik bemærker, at der ikke er nogle forskrifter for indholdet af eller krav til pædagogisk-psykologiske rådgivning, og dennes opgaver.

Med venlig hilsen

Kommune Qeqertalik

Politikerit siunnersuutaat/Forslag fra politikerne

Aalajagiiffigisassatut siunnersuut / Beslutningsforslag	☒
Suliamik takunnissinnaaneq / Sagsindsigt	☐
Apeqquut – allaffissornermut / Spørgsmål – til administrationen	☐
Ataatsimiititamut (ilaasortaaffimmut) oqaluuserisassanngortitsineq / En sag til dagsorden (fra udvalgsmedlemmet)	☐
<i>Ataatsimiititaq pineqartoq / Pågældende udvalg:</i> KOMMUNALBESTYRELSE	

Siunnersuut ataatsimiitsitaliamut sorlermut ingerlatitassaava? / Hvilket udvalg skal forslag hen?
KOMMUNALBESTYRELSE

Siunnersuummik naatsumik nassuiaassut / Forklaring af forslag – kort og konkret:
Kommune Qeqertalimmi meeqqeriviit tamarmik meeqqerivimmi siulersuisoqalernissaannik aaliangiiffigisassatut siunnersuut

Siunnersuutip pingaaruteqassusaa, suna qitiutinneqarnera nassuiaat / Hvorfor er sagen aktuel – hvad er begrundelse:
Taamatut siunnersuuteqarpunga isumaqarama ullumikkut kommunitsinni meeqqeriviit suli nukittunerusumik inissisimanissaat angusinnaagipput angajoqqaanik peqataatitsinerunikkut. Meeqqat ineriartorneranni atugassaritallu pitsaasuunissaanni angajoqqaat peqataappata angusassaq pitsaanerpaajusussaavoq. Taamatullu suulluunniit atuisunik oqartussaaqatitsiffiusut nukittuumik aammalu pittaaneruserumik ingerlasarnerat takusarparput. Taamaattumik isumaqarpunga pisariaqalersoq meeqqerivinni tamani siulersuisoqartalernissaa. Atuarfiup siulersuisoqartarnerannut assingusinnaavoq, uanili pingaartillugu siulersuisut kajumissutsimik siulersuisutut atuunnissaat.

Aqqiissutissatut siunnersuut / Løsningsforslag:
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Aningaasartuutissat Økonomisk

FRA

2022	2023	2024	2025
- Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	- Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	- Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	- Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner

Aningaasat suminggaanniik aaneqassappat / Hvor skal udgifterne flyttes fra i 2022 budget:
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sunniutaasinnaasut 2023-miit 2025-mut (ingerlatsinermi sunniutit, aammalu missigersuutit ukiuni tulliuttuni) / Langsigtet effekt fra 2023 til 2025 budget (i driften og overslagsårerne):
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Sulisogarnermut aammalu akissarsianut aningaasartuutit 2023-miit 2025 tungaanut / Personale og lønomkostninger for 2023 til 2025 budget:
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

TIL

2022	2023	2024	2025
+ Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	+ Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	+ Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner	+ Klik eller tryk her for at skrive tekst. kroner

Piffissat sivikittup iluani sunniutaasinnaasooq 2022-mi (ataasiarluni, imaluunniit ukiup iluani aningaasanut missigersuutininu eqquisinnaaneq) / Kortsigtet effekt til 2022 budget (en gang eller indenfor budget år):
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sunniutaasinnaasut 2023-miit 2025-mut (ingerlatsinermi sunniutit, aammalu missigersuutit ukiuni tulliuttuni) / Langsigtet effekt fra 2023 til 2025 budget (i driften og overslagsårerne):
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Sulisogarnermut aammalu akissarsianut aningaasartuutit ukiumi 2022/ Personale og lønomkostninger i 2022 budget:
Klik eller tryk her for at skrive tekst.

POLITIKKIKKUT KINGUNISSAI Politisk konsekvens

Hvorledes har forslaget en effekt på

1. KQ 2021-2025 aftale
2. 2017-miit 2021-mut suliassatut pingaartitat anguniagassallu pioreersut aallartisarneqareersimasullu naammassineqarsimangitsut inarneqassapput Eksisterende værdier og målsætninger fra 2017 til 2021, der er allerede igangsat skal færdiggøres
3. Allaffissornikkut eqaallisaaneq nukittorsaanerlu Qullersaqarfimmi naginneqassooq Smidiggørelse og styrkelse af administrationen: Skal fortsætte i centraladministrationen
4. Sulisoqarnikkut nukittorsaaneq – suliffigissaaneq Illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani Styrkelse af personalet – at forbedre arbejdsmiljø: I samtlige byer og bygder
5. Isumassuinikkut isumaginnikkullu nukittorsaaneq Styrkelse af omsorg og socialområde
6. Atuarfeqarnikkut ilinniartitaanikkullu inerisaaneq Udvikling af skolevæsenet og uddannelser:
7. Meeqqat isumassorneqarnerat pitsaasoq God meningsdannelse fra børn.
8. Inuussutissarsiorneq takornariaqarnerlu Erhverv og Turisme
9. Aalisartut piniartullu Fiskere og fangere
10. Kulturikkut timersornikkullu nukittorsaaneq Styrkelse af kulturen og idræt
11. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit/Qimarnguiit Døgninstitutioner/ krisecentre
12. Avatangiisigissaaneq – Illoqarfigississaaneq – Nunaqarfigississaaneq Forbedring af miljø – byforskønnelse - bygdforskønnelse
13. Sanaartorneq Anlægsområdet
14. Kikkut tamarmik toqqissisimanartumik angerlarsimaffeqarnissaat anguniagaassaaq Man skal stræbe sig for at give alle trygt hjem.
15. Kommune Qeqertalimmi upalugarsimaneq Beredskab i Kommune Qeqertalik.
16. Kommunalbestyrelse suleriaasia nalignnaasoq Forretningsorden
17. Kommune Qeqertalimmi kommunimut tunngassuteqartunut aqutsinermut ileqqoreqqusaaq Styrelsesvedtægt
18. Missingersuut 2022 imal. 2023 Godkendt budget 2022 eller 2023
19. Kommunale politikker
20. Inuit Politikki Inuit politik
21. Meeqqanut politikki Børnepolitik
22. Utoqqarnut politikki Ældrepolitik

Ulloq, 20/3-23

Kommunalbestyrelsep suleriaasia §3 malillugu siunnersuut:

Kommune Qeqertalimmi meeqqeriviit tamarmik meeqqerivimmi siulersuisoqalernissaannik aaliangiiffigisassatut siunnersuut

Tunngavilersuutit:

Taamatut siunnersuuteqarpunga isumaqarama ullumikkut kommunitsinni meeqqeriviit suli nukittunerusumik inissisimanissaat angusinnaagipput angajoqqaanik peqataatsinerunikkut.

Meeqqat ineriartorneranni atugassaritallu pitsaasuunissaanni angajoqqaat peqataappata angusassaq pitsaanerpaajusussaavoq. Taamatullu sulluunniit atuisunik oqartussaaqatitsiffiusut nukittuumik aammalu pittaanerusumik ingerlasarnerat takusarparput.

Taamaattumik isumaqarpunga pisariaqalersoq meeqqerivinni tamani siulersuisoqartalernissaa.

Atuarfiup siulersuisoqartarnerannut assingusinnaavoq, uanili pingaartillugu siulersuisut kajumissutsimik siulersuisutut atuunnissaat.

Simigaq Heilmann,

Demokraatit sinnerlugit Kommunalbestyrelsimi ilaasortaq.

Til Rette vedkommende

Dato: 3/5-2023

J.nr.

All.nr.

Pillugu: Meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. xx,xx.xxx 2023-meersoq.

Tusarniaanermut akissut, Nunatsinni Perorsaat Kattuffianniit.

Matumuuna Nunatsinni Perorsaat Kattuffianniit tusarniaanermut imaattumik akissuteqarfiginninniarpuq, inatsisissatut siunnersuummut tusarniaassutigineqartumut piffissaliunneqartoq sivikippallaarnera akueriuminaatsipparput. Uani inatsisissami pineqartut tunngaviani sullissisuusut anguniarnissaannut isummeqataanissaannullu periarfissiissutigineqannginnera pissutigisatta ilagaat, inatsimmi **Meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 16,3.december 2012-meersumut** allannguutissatut siunnersuutigineqartut arlalitsigut atukkanik ajornerulersitsisinnaanerat Nunatsinni Perorsaat Kattuffianniit aarleqqutigigatsigu. Sulisut meeqqallu atuisuusut annertuumik eqqugaanissaat uani aarlerigigatsigu, suliassaqaarfinni qanimut suliaqartunut tusarniaaneq piffissami annikippallaartumi siunniunneqarsimanera akuerisinnaanatuq nalunaarutigissavarput.

Nunatsinni Perorsaat Kattuffiata kissaatigaa tusarniaanermut piffissarititaasoq sivitsuiffigineqarnissaa, ilaatigut susassaqartut atorfillit qanimut tikillugit tusarniaasoqarnissaa kissaatigilluinnaratsigu.

Inatsisissami siunnersuummiit aarlerinartutut isigisagut makkuupput, eqqartorsimasaniit issuaaneq aallartippoq:

21 §

Stk 1 står der skal være 3 personale pr børneflokk en pædagog en socialmedhjælper og en ufaglært

Der står i bemærkningerne at det skyldes et betydelig politisk fokus

Stk 3 står det er nok der er 2 voksne pr børnegruppe (stk 3 skal tidsbegrænses til max 8 timer)

Stk 5 står det er op til kommunalbestyrelsen af fastsætte normering for at gøre personalenormeringen mere hybrid (stk 5 skal væk)

Det er afgørende for sikkerhedsmæssig og pædagog forsvarlighed at normeringen Er 3 pr børnegruppe uden mulighed for færre personale, det er derfor også vigtigt at der skrives en formulering af hvad vi gør når der er sygdom så der kun er to eller færre pr stue

Som det er nu med 2 personaler pr. børnegruppe er vores arbejde uforsvarligt bla. fordi

2 personaler til 12-20 børn gør det umuligt at undgå der er personale der er alene med børnene i pauser når den skal på toilet ol. På den vis kan personalet blive beskyldt for alt muligt uden at have et vidn e.

2 til 12-20 børn gør det meget vanskeligt at agere trygbase når et nyt barn starter eller hvis et barn har sovet dårligt har oplevet far og mor skændes skilsmisse eller lignende

2 pr stue gør det umuligt at have en forsvarlig pædagogisk udvikling

2 pr stue udfordre børnenes sikkerhed

2 pr stue gør at der konstant skal slukkes brænde i stedet for pædagogiske forløb

2 pr stue det bliver umuligt at arbejde med Screeninger dels at screene men også at arbejde med resultatet

2 pr stue gør at de hyper aktive vil fjerne overblikket fra de Hypo aktive

2 pr stue vil gøre det nødvendigt med mange nye ansigter i form af vikarer

2 pr stue gør det uforsvarligt at tage bussen til større aktiviteter gå i fjeldet på legeplads ol for hvad gør du hvis en falder

2 pr stue betyder man meget ofte skal slå børnegrupper sammen med manglende tryghed som resultat

2 pr stue fastholde daginstitutionerne som være et ikke attraktivt sted at arbejde Og fjerner fødekæden til pædagogseminariet

2 pr stue Gør det umuligt at afvikle overtid

2 pr stue Gør det uforsvarligt skrøbeligt i ydertiderne 7-8 og 16-17

2 pr stue Gør det nødvendigt med overtid ofte for ledere

2 pr stue gør at personale med meget arbejdsmoral tager på arbejde selv om de er halv syge OG personale med mindre arbejdsmoral kommer ti at føle sig for syg af småting

Arbejdsløsheden i Nuuk er så lav at vi er nød til at ansætte vikarer med som er i så udsat position at de ofte ikke kan tage nok ansvar og bevare overblikket hvilket betyder der ved to personaler på reelt kun er en.

Ved to på stuen er det vanskeligt at holde stue møder

§ 19

Hvis lederne i perioder skal i normering er det første skridt til at få område ledere/ klynge leder/ super leder.

Hvis lederen er i normering er det umuligt at holde et samlet overblik over hele institutionen

Hvis lederen skal i normering er der ikke en ekstra der kan fylde huller når personalet skal til Sana, tandlæge, kommenen eller lignende

Hvis lederen er i normering vil denne samtidig konstant skulle tage sig af praktiske opgaver telefonopkald fanger der vil sælge fisk, vikarer der skrives op forældre der vil have et uformelt møde (det er ofte her vi får de sværeste hemmeligheder at vide) og meget mere

Hvis lederen er i normering mens en anden tager det overordnede administrative ledelses område vil personalet miste respekten for lederen og møde usikkerhed om hvem de skal henvende sig til denne usikkerhed vil give dårligt arbejdsmiljø.

Blandet

Bestyrelse lederen skal være fast del af bestyrelsen som tilforordnet og med veto ret. Grunden til veto ret er at bestyrelsen ikke skal kunne diktere hvordan personalet skal arbejde dette skal ske i samarbejde

Børn skal ikke kunne flyttes til børnehave når de er 2 år det skal først kunne ske efter pædagogisk begrundelse når barnet er 2,9 år

Lederen af daginstitutioner skal være pædagog hvis der ikke er pædagoger som ansøgere skal stillingen genopslås er det ikke muligt at ansætte en pædagog kan der ansættes en leder med lignende uddannelses længde dette kan dog kun ske midlertidigt for en periode på 1 år

Gammel lovgivning

Der mangler den gamle formulering af hvor stor en børnegruppe er se § 11 i lovgivningen fra 2012. begrundelsen for at denne formulering skal med ellers bliver institutionerne beordret til at slå stuer sammen så personalemængden svare til børnegrupperne.

Uani annertuumik sulisutigut eqquinerlunnissaq inatsisissami pilersinneqarsinnaavoq, tamannalu sulisut sulinerulernissaannik kinguneqartussaassalluni, maannamullu naapittakkagut malillugit uippakajaarnermik eqquinerlunnerusinnaalluni sulisunut. Meeqqanut atugassarititat pitsaanngitsumut ingerlalersinnaanerat aarlerigalugu pitsanngorsaatissanik uani siunniussaartoqanngimmat.

§21-mi allassimasoq Inimi minnerpaamik sulisut marluinnaanissaat ajortartoq, isumagisassat amerlanermik atorsinnaanngilaq, isumannaallisaanissaq eqqarsaatigalugu. Iluamik misissuilluaqqissaarisoqartariaqarpoq atugassamik aaqqiissuteqartoqassappat. Ersarissarluarneqartussaavoq børnegruppe sunaana pineqartoq vuggestue imaluuniit børnehave imaluuniit ini ataaseq? Sulisunut ikippallaarnerat meeqqanik ajutoortoqannginnissaa eqqarsaatigalugu sulisunut normeringi ajorpoq amerlineqartariaqarput, allaffissornikkut ingerlanneqarsinnaanngilaq sulisunik amigartillugu meeqqamik allaaserinninnissamik.

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat

Kirkevej 3, Postboks 1122, 3900 Nuuk,
Telefon: 32 24 72: E-mail: info@npk.gl Mobil: 23 6384

Pisuttuarnernilu sulisut marluinnaappata aappaalu meerarluunniit ajutuussappat sulisup kiserngoruttup meeqqat kiserngoruttussaangussavai. Inimi sulisuik suliaqarluni anissamik paarlatsissaanik ikkussisoqartanngitsoq.

Meeqqap pitsaasumik ineriartornissaanik perorsaasut ingerlatsisartut soorlu: inuiaqatigiinnut kinaassutsimullu ataqqinninneq, ajoraluartumik atuarfimmiit ingerlanneqanngitsut tusarsaasarlutillu takuneqarsinnaasarput.

Perorsaasup meeqqanik allaaserinninnermi ilaallu ilaanngullugit soraajaarfiusarneranni sulisumik amigareertilluta soraajaarnerit pigaangata sulisut assassaaruler tartut.

Afdelingsleder-ilu inimi sulisut sisamangortinneqarsinnaaguni afdelingsleder-i ilanngullugu taannalu anissappat soraajaarluni suliaqarluniluunniit inimi taava sulisut pingasuusinnaassapput.

Meeqqat ikioqatigiissaarnissaat nalimassarlugillu niviarsiaqqat nukappiaqqallu amerlaqatigiinnissaat, sulisut eqqarsaatigalugit meeqqanik sullissinissamik inertitsinermilu aallussinermi ukioqatigiissaartumik isaatitsisarnissaq. Soorlu 3-nik 4-nik 5-nik ukiullit arfilikkaarnissaat pisariaqarpoq sulisut artukkinnginniassappata. Aqutsisumik atorfinitsitsinermi perorsaasuunissaa pingaaruteqarpoq, perorsaasumik qinnuteqartoqarsimanngippat atorfinitsitsinermik qinnuteqaat saqqummiunneqaqqittariaqartassaaq.

Meeqqat atuareernerup kingorna ornittakkanut nuunneqartanerat siuaraluttuinnartoq soorlu: meeraq december-imi inuulik februar-marts-imi isertalerput suliluunniit arfinilinnik akioqalernissaanut qaammatit amerlagaluartut, imaassimasinnaannginnerluni juni-mi aatsaat isertersinnaagunaraluartoq.

Uani ilaatigut pisortat aammalu meeraqqortussutsit malillugit oqariartuutit sammiviligaapput, tamanna inatsisissami isiginiarneqarsimannginnera malugivarput.

Ilanngussaq Forslag isummerfigineqarneri inatsisissamiittoq takusigit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Med venlig hilsen

Siulersuisuunerit sinnerlugit

Arnaq Brønlund
Siulittaasoq/Landsformand

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat

mail. info@npk.gl

T: +299 32 24 71

M: 55 69 04

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

04.05.2023

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Børn, Unge Familier

Børnetalsmandens høringssvar til "Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen"

Børnetalsmanden har den 11. april 2023 modtaget høring vedr. "Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen"

Børnetalsmanden takker for denne mulighed for at kommentere på høringen.

Børnetalsmanden vurderer høringen ud fra et børne- og ungeperspektiv set ud fra FN's Konvention om Barnets Rettigheder, særligt FN-artikel 3, 12, 18 og 31:

Artikel 3

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række. Deltagerstaterne påtager sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dettes trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værge eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler. Deltagerstaterne skal sikre, at institutioner, tjenester og organer med ansvar for omsorg for eller beskyttelse af børn skal være i overensstemmelse med de standarder, der er fastsat af kompetente myndigheder, særligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, personalets antal og egnethed samt sagkyndigt tilsyn.

Artikel 12

Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed. Med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Artikel 18

Deltagerstaterne skal bestræbe sig på at sikre anerkendelse af princippet om, at begge forældre har fælles ansvar for barnets opdragelse og udvikling. Forældrene, eller i givet fald værger, har hovedansvaret for barnets opdragelse og udvikling. Barnets tarv skal for dem komme i første række. Med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, skal deltagerstaterne yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn. Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at børn af arbejdende forældre har ret til at nyde godt af omsorgsforanstaltninger for børn, som de er berettigede til.

Artikel 31

Deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv. 2. Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

Overordnede bemærkninger:

MIO er overordnet set glad for lovens fokus på barnets bedste og den tidlige indsats for børn på førskoleområdet. Intentionen om at sikre en tidligere opsporing og dermed en tidligere indsats er meget vigtig, hvis visionen om barnets bedste skal imødekommes. Når man sammenholder den nye lov med bestemmelserne i den gældende lov, bliver MIO dog bekymret for, om lovforslaget er ambitiøst nok. Mange bestemmelser er overført til den nye lov med stort set samme ordlyd, og MIO har derfor svært ved at se, hvordan der kan være tale om en helt ny lov frem for en revision af den eksisterende lovgivning på området. MIO håber derfor, at bestemmelserne i loven gøres mere ambitiøse – bl.a. via nogle af de forslag, MIO kommer med nedenfor til de enkelte bestemmelser – så barnets bedste og lovens rammesætning i forhold til FN's Konvention om Barnets Rettigheder efterleveres. F.eks. er barnets egen stemme og perspektiv ikke indtænkt et eneste sted i loven på trods af, at artikel 12 er et af de bærende principper i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.

Derudover vil MIO påpege, at lovforslaget samt bemærkningerne indeholder en del sproglige fejl, som bør rettes.

MIO's bemærkninger til lovforslaget:

§ 2

"Alt pædagogisk arbejde med børn i førskolealderen efter denne inatsisartutlov skal med barnet i centrum ske i samarbejde med barnets forældremyndighedsindehavere, faktiske forsørgere og barnets netværk."

Bemærkning:

Det er meget positivt fra et børnerettighedsperspektiv, at § 2 understreger, at barnets skal være i centrum for al pædagogisk arbejde. Der refereres til 'faktiske forsørgere', som er en videreførelse fra gældende lovgivning fra 2012. MIO foreslår, at dette erstattes med 'primære omsorgspersoner', da barnets bedste handler om mere end f.eks. materiel forsørgelse, som betegnelsen 'faktiske forsørgere' kunne tolkes som. Hvis betegnelsen alligevel videreføres, bør det i bemærkningerne understreges, at der er tale om de primære personer, der drager omsorg for barnet. I bemærkningerne henvises der til brugen af betegnelsen 'barnets bedste' med relation til artikel 3 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder. Betegnelsen 'barnets bedste' bruges dog ikke i § 2 men i § 1. Derudover bør der refereres korrekt til FN's Konvention om Barnets Rettigheder i stedet for blot at skrive 'børnekonventionen'.

§ 3

"Stk. 4. Børn i førskolealderen med behov for en særlig indsats grundet sociale vanskeligheder, varig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre børn, omfattes af nærværende inatsisartutlov."

Bemærkning:

Det er positivt, at bestemmelsen præciserer, hvad der menes med børn med særlige behov, samt understreger, at børn med særlige behov er ligestillet med andre børn ifølge loven, jf. artikel 23 om børn med handicap i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.

§ 4

"Kommunalbestyrelsen skal sikre et koordineret samarbejde mellem de netværk, der er omkring det enkelte barn. Efter behov skal kommunalbestyrelsen oprette et samarbejdsteam bestående af personer på tværs af enkelte forvaltninger, som er direkte involveret i arbejdet med det enkelte barn."

Stk. 2. Samarbejdsteamene skal i forbindelse med det tværfaglige samarbejde efter stk. 1, afholde netværksmøder, herunder med inddragelse af barnets forældremyndighedsindehavere eller faktiske forsørgere, med henblik på en tidlig indsats over for det enkelte barn."

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om samarbejdsteams."

Bemærkning:

I bemærkningerne til bestemmelsen står der, at bestemmelsen præciserer, at der nu foreligger en pligt til at etablere samarbejdsteams, når der konstateres behov herfor. Hvis man sammenligner med ordlyden i den gældende lov, kan MIO imidlertid ikke se, hvordan denne pligt præciseres. Ydermere beskriver bemærkningerne samarbejdsteamets pligt til at inddrage de faktiske forsørgere eller forældremyndighedsindehaverne. Her vil MIO påpege vigtigheden af også at inddrage barnets selv og barnets perspektiver (jf. artikel 3 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder), hvilket bør indskrives i bemærkningerne.

§ 8

"Kommunalbestyrelsen skal fastsætte kriterier for prioriteringen for ventelisten.

Stk. 2. Børn jf. § 3, stk. 4 skal gives første prioritet."

Bemærkning:

MIO anerkender den nye bestemmelses mål om at inkludere børn med særlige behov ved at give disse børn førsteprioritet i forhold til ventelisten. I den forbindelse vil MIO dog også påpege, at det altid er nødvendigt at tage udgangspunkt i, hvad der er det bedste for det enkelte barn. Som ventelisterne er prioriteret pt., er det f.eks. meget svært for en enlig forsørger at blive prioriteret, hvilket kan gå ud over barnets bedste, hvis den enlige forsørger kommer bag i prioriteringslisten og derved risikerer at miste sit arbejde.

§ 18

"Daginstitutionens leder har ansvar for oprettelse og ajourføring af en fysisk eller digitaliseret børnemappe, og for at der føres en stambog over de indskrevne børns navne og cpr. nr., forældremyndighedsindehavernes og de faktiske forsørgeres navne, samt ved udskrivning årsagen hertil. Der skal føres en fremmødeprotokol."

Bemærkning:

Det er positivt, at der i bestemmelsen er mulighed for at arbejde med både en fysisk og digital børnemappe og ikke kun med en fysisk børnemappe, som i den gældende lov. Selvom det i bemærkningerne præciseres, at den digitaliserede børnemappe kun er omfattet af en forsøgsordning mellem Naalakkersuisut og kommunerne pt., så mener MIO, at formålet og krav til arbejdet med børnemappen bør præciseres i loven med henblik på at sikre, at børnemappen fremmer trivslen for børnene – bl.a. via en tidligere opsporing af mistrivsel.

§ 21

"Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i samarbejde med daginstitutionen dispensere fra denne personalenormering efter en konkret vurdering."

Bemærkning:

MIO er bekymret for, at denne bestemmelse vil blive brugt uhensigtsmæssigt som en undskyldning for, at det ikke er muligt at rekruttere pædagogisk personale nok. En dispensering fra mindstekravet må forventes at gå ud over den pædagogiske udvikling for børnene i institutionen og bør derfor undgås. I bemærkningerne præciseres det, at der kun midlertidigt kan dispenseres fra mindstekravet, men dette fremgår ikke af lovbestemmelsen, og det præciseres ikke, hvad der menes med midlertidigt. MIO finder dette meget problematisk, da manglende pædagogisk personale kan have store konsekvenser for børnenes udvikling, opsporing af mistrivsel mv. Dermed imødekommes lovens fokus på barnets bedste ikke.

§ 25

"Stk. 3. Der kan ikke ske godkendelse af et dagplejehjem

- 1) hvis det af straffeattesten fremgår for dagplejeren eller medlemmer af dennes husstand, at denne er dømt for forbrydelser indenfor de seneste 5 år.*
- 2) hvis det af børneattesten fremgår for dagplejeren eller medlemmer af dennes husstand, at denne er dømt for forbrydelser indenfor de seneste 10 år."*

Bemærkning:

I forhold til at sikre den bedst mulige beskyttelse af børn i dagpleje, støtter MIO op om de skærpede regler for både dagplejeren selv og medlemmerne af dagplejerens familie i forhold til indhentelsen af straffeattester og børneattester. Tidshorisonten er i den gældende lov 2 år i forhold til forbrydelser i familieforhold, sædelighedsforbrydelser eller forbrydelser mod liv og legeme, mens den nye bestemmelse fastsætter rammen til 5 år i forhold til vedkommendes straffeattest og 10 år i forhold til børneattesten. MIO mener dog ikke, at det er muligt at sætte et specifikt årstal på i forhold til den bedste beskyttelse af barnet og opfordrer til, at der ydermere foretages en konkret vurdering i sager, der er mere end 5 eller 10 år gamle, hvor forbrydelsens karakter vurderes i forhold til barnets bedste og beskyttelsen af barnet. Man kan f.eks. ikke udelukke, at en sædelighedsforbryder begår nye overgreb efter 10 år.

§ 28

"Kommunalbestyrelsen skal tilbyde andre aktivitetstilbud til børn i førskolealderen på baggrund af lokale ønsker og behov. Der må ikke kræves betaling for deltagelse i andre aktivitetstilbud."

Bemærkning:

I bemærkningerne til bestemmelsen står der, at bestemmelsen udspringer af hensynet til at sikre, at alle børn i førskolealderen skal have mulighed for at forberede sig til skolen. MIO mener dog, at disse tilbud bør handle om udvikling af barnet i en bredere og mere helhedsorienteret forstand end blot med det formål at forberede til skolen. Tilbuddene kan også være en mulighed for at opspore mistrivsel hos de børn, der ikke er i daginstitution eller dagpleje, og vigtigheden og rammen for disse tilbud bør derfor præciseres i loven. Man regner med, at omkring 10 % af børn i Grønland ikke går i daginstitution eller dagpleje, og der er

således en stor børnegruppe, som ikke nødvendigvis ses af fagpersoner før i skolen, hvilket understreger vigtigheden af de særlige aktivitetstilbud.

§ 29

”Kommunalbestyrelsen skal foretage en obligatorisk screening af barnets helbred og udvikling, når barnet fylder 3 år. Screeningen foretages med værktøjer, der udvikles af Naalackersuisut.”

Bemærkning:

I bemærkningerne til bestemmelsen står der, at der allerede sker en screening, men at denne ikke er obligatorisk. I den gældende lov står screeningen imidlertid også som obligatorisk, så MIO har svært ved at se, hvori ændringen ligger. Uanset bakker MIO op om en forpligtende, obligatorisk screening.

§ 31

”Dagtilbuddet skal i samarbejde med barnets med forældremyndighedsindehavere og faktiske forsørgere som led i en tidlig indsats foretage en obligatorisk trivselsvurdering.”

Bemærkning:

MIO er meget tilfredse med den nye bestemmelse, der tager højde for barnets trivsel og ikke kun barnets skoleparathed og på den måde understøtter den tidlige indsats. MIO mangler dog nærmere informationer om, hvad kravene til denne trivselsvurdering er, og hvilke værktøjer der skal benyttes til den for at sikre ligebehandling og videnskabelig evidens.

§ 34

”Naalackersuisut udvikler nye former for dagtilbud til børn, herunder alternative dagtilbud til børn tilpasset bygdeforhold. Stk. 2. Naalackersuisut udvikler retningslinjer for dagtilbuddenes pædagogiske arbejde.”

Bemærkning:

MIO er glad for, at der er fokus på udvikling af nye former for dagtilbud såsom dagtilbud tilpasset bygdeforhold. Bestemmelsen er dog næsten identisk med den eksisterende lovgivning, og MIO savner større visioner på dette område. Mange bygder har f.eks. ikke reelle dagpasningstilbud, selvom bygdebørn i lige så høj grad som bybørn har brug for pædagogisk udvikling og læring. Godt nok er der tilføjet, at Naalackersuisut udvikler retningslinjer for dagtilbuddenes pædagogiske arbejde, men i bemærkninger står der, at dette kun er efter behov. MIO anbefaler en større indsats på området, hvis lovens vision om en tidligere indsats og barnets bedste skal mødes.

§ 37

”Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende statistiske oplysninger og lignende, som Naalackersuisut anmoder om.”

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Bemærkning:

MIO finder den nye bestemmelse positiv. I forbindelse med tidligere eksaminationer i FN om efterlevelsen af FN's Konvention om Barnets Rettigheder i Grønland er det netop blevet anbefalet at udvikle mere statistisk viden om børn og unges trivsel i hele Grønland, som vil gøre det lettere at monitorere børn og unges rettigheder og udvikle tilbud, der fremmer børns trivsel.

§ 40

"Kommunalbestyrelsen fører almindeligt og pædagogisk tilsyn med samtlige dagtilbud til børn i samarbejde med relevante myndigheder. Tilsynet med kommunale dagplejere skal foretages mindst 3 gange om året, hvoraf mindst 1 årligt besøg skal finde sted uanmeldt."

Bemærkning:

Som i den gældende lovgivning er der kommunalbestyrelsens opgave at føre tilsyn med daginstitutioner og dagtilbud. MIO er undrende over, at denne forpligtelse ligger hos kommunalbestyrelsen selv og ikke hos en uafhængig enhed. Når kommunen skal føre tilsyn med egne daginstitutioner og dagtilbud, er der en risiko for, at tilsynet påvirkes af lokale perspektiver og vurderinger, som kan være på bekostning af barnets bedste.

Asannittumik inuulluaqqusillunga

Med kærlig hilsen

Aviåja Egede Lyng

Meeqqat Illersuisuat

Børnetalsmand

avi@mio.gl

Tlf.: 531274

Departementet for Børn, Unge og Familier på iiian@nanog.gl,
kopi til Himaginiy Nadarajah på hina@nanog.gl

Sisimiut den 5. maj 2023

Handicaptalsmandsinstitutionen Tilioqs hørings svar til forslag til Høring vedr. forslag til Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen (Nanoq - ID nr.: 22843187)

Departementet for Børn, Unge og Familier har anmodet Handicaptalsmandsinstitutionen om at komme med eventuelle bemærkninger til "Høring vedr. forslag til Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen (Nanoq - ID nr.: 22843187)"

Handicaptalsmanden takker for muligheden for at afgive hørings svar kommer her vores kommentarer til forslaget. På baggrund af departementets udkast, har Handicaptalsmandsinstitutionen følgende bemærkninger:

Handicaptalsmandsinstitutionen Tilioq vurderer høringen pba. FN's Handicapkonvention, som blandt andet fastsætter, at "Mennesker er forskellige. At have et handicap er en af de mange forskelle, der er mellem mennesker. Men alle har ret til at blive accepteret og respekteret for den person, de er. Alle har ret til lige muligheder for at deltage i samfundet. Samfundet skal være tilgængeligt for alle. Børn med handicap skal have mulighed for at udvikle sig som personer og for at lære og blive dygtigere." samt at: "Grønland skal sørge for, at personer med handicap kan nyde alle menneskerettigheder og frihedsrettigheder, og at personer med handicap ikke bliver diskrimineret på grund af et handicap. Det betyder for eksempel, at Grønland skal vedtage love der sikrer, at rettighederne i handicapkonventionen bliver overholdt. Og at Grønland skal ændre eller afskaffe love, regler og normer som diskriminerer personer med handicap. Når Grønland laver nye love og regler, der handler om personer med handicap, skal personer med handicaps meninger om lovene lyttes til. Det skal Grønland gøre ved at samarbejde med landets handicaporganisationer."

Tilioq fremhæver i denne sammenhæng følgende artikler fra Handicapkonventionen:

Artikel 7: Børn med handicap. Grønland skal sørge for, at børn med handicaps rettigheder bliver overholdt ligesom alle andre børns rettigheder. Det, som er bedst for barnet, skal altid være det vigtigste. Børn med handicap har ret til at blive hørt, når der tages beslutninger, som påvirker deres liv. Ligesom alle andre børn. Grønland skal sørge for, at de får den rette hjælp til at sige deres mening.

Artikel 26: Alle har ret til hjælp til at klare sig selv. Grønland skal sørge for, at personer med handicap får hjælp og støtte til at klare sig selv så meget som muligt. Personer med handicap har ret til at få støtte og hjælp til at være med i samfundet og til at leve så uafhængigt af andre mennesker, som det er muligt. Denne ret gælder sundhed, beskæftigelse, uddannelse og det

sociale område. På disse områder har personer med handicap ret til at få ekstra hjælp i en periode, så de kan klare sig selv mest muligt bagefter. Det betyder, at Grønland skal arbejde for:

- At personer med handicap skal have undersøgt og gjort klart, hvad deres behov er, og hvad de er gode til. Det skal ske så tidligt som muligt.
- Personer med handicap har ret til at få støtte og hjælp, så de kan være med i samfundet ligesom alle andre. Denne hjælp skal være så tæt på personens hjem som muligt. Personer med handicap må selv bestemme, om de vil have hjælp.
- At støttepersoner, og andre der arbejder med personer med handicap, bliver uddannet i, hvordan de hjælper på bedst mulig måde.
- At fremme udviklingen og viden om hjælpemidler som gør det lettere for personer med handicap at klare sig selv.

Bemærkninger:

Det er ikke tydeliggjort, hvordan de reelle forbedringer finansieres eller implementeres. Det er meget svært at vurdere, hvorvidt de foreslåede ændringer i tilstrækkelig grad kan bidrage til en bedre håndtering af børnesager og en bedre trivsel for børn og unge, specifikt for børn med handicap. Ifølge det tilsendte materiale fremgår det nemlig ikke, hvordan processen med udviklingen af lovændringen har fundet sted, og hvem der er blevet inddraget i processen. Tilioq mener, at forslaget til lovændringen bærer præg af, at relevante aktører på området ikke er blevet inddraget i processen, og Tilioq er kritisk i forhold til, at processen for og behovet bag forslaget til lovændringerne ikke præciseres. Det lader ikke til, at de mennesker, som lovforslaget direkte påvirker – nemlig børnene og deres familier, herunder børn med handicap og deres familier – er blevet inddraget.

Tilioq finder det meget positivt, at det i lovforslaget er tydeliggjort, at børn med særlige behov og børn med varig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse også er omfattet af forslaget. Det foreslås, at der i §3 stk.4 samt bemærkningerne hertil henvises til FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap. En sådan henvisning vil sikre et fokus på børn med handicaps konventionsbundene rettigheder.

Tilioq bifalder bestemmelsen om nedsættelse af koordinerende samarbejdsteams omkring børn med særlige behov jf. §4. Pædagoger og ansatte i dagtilbuddene har ikke altid overskud, viden eller redskaber til at håndtere børn med særlige behov som f.eks. ADHD og Autisme. Det foreslås derfor at der indskrives en årlig kursusforpligtigelse hos førskoletilbudene omkring udvikling hos børn med særlige behov. Dette kunne evt. koordineres fra en nationalenhed, der også havde løbende rådgivning af dagtilbudspersonalet omkring de enkelte børn med særlige behov,

Tilioq hører om børn og forældre, som skal genansøge om støtte til deres børn, når de står i overgangen til fra førskoletilbuddet til barnets start i skolen. Her har flere forældre oplevet at miste støtten eller ikke får støtte i overgangsperioden på grund af langsom sagsbehandling. For børn med særlige behov kan disse overgange til nye omgivelser være fyldt med usikkerhed, da nye rammer kan være en udfordring. Det foreslås derfor, at der i lovbestemmelsen sikres, at det samme samarbejdsteam følger barnet op i skolen, med undtagelse af daginstitutionspersonalet.

Udredning af børn med særlige behov skal ske så hurtigt som muligt, da dette sikrer rettidig hjælp og gode indsatser for børnenes udvikling. En tidlig diagnosticering og udredning er derfor altafgørende, og Tilioq finder det positivt, at dette sikres ved lov i dette forslag. Det er dog en realitet, at der er stor mangel på personale i både de pædagogisk-psykologiske indsatser og i psykiatrien, og den gængse ventetid er op til 9 måneder på en udredning for børn. Hertil kommer at nogle diagnoser kan være svære at stille eller opdage førskolealder, til trods for at tegn på særlige behov allerede viser sig i førskolealderen. Derfor bør det indskrives, at en tidlig indsats ikke er afhængig af en diagnose, og at der allerede ved tegn på særlige behov hos et barn skal iværksættes støtte til barnet.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Med venlig hilsen

Anja Hynne Nielsen

Inuit Innarluutillit Illersuisuat - Handicaptalsmand